Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 21ης Μαρτίου 2024*

«Προδικαστική παραπομπή – Γεωργία – Προσέγγιση των νομοθεσιών στον τομέα της υγείας – Υγειονομικός έλεγχος – Κτηνιατρικοί έλεγχοι – Προϊόντα ζωικής προέλευσης που εισάγονται από την Κίνα – Απαγόρευση εισαγωγής – Απόφαση 2002/994/ΕΚ – Εξαίρεση για ορισμένα προϊόντα – Μέρος Ι του παραρτήματος – Αλιευτικά προϊόντα – Έννοια – Ιχθυέλαιο – Προϊόντα τα οποία προορίζονται για ζωοτροφές – Κύρος»

Στην υπόθεση C-7/23,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας, Βέλγιο) με απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2022, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 10 Ιανουαρίου 2023, στο πλαίσιο της δίκης

Marvesa Rotterdam NV

κατά

Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους N. Wahl (εισηγητή), προεδρεύοντα του εβδόμου τμήματος, J. Passer και M. L. Arastey Sahún, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: L. Medina

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Marvesa Rotterdam NV, εκπροσωπούμενη από τον S. Feyen, advocaat, την C. Louski, avocate, και τον J. Mosselmans, advocaat,

– η Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV), εκπροσωπούμενη από τον R. Depla, advocaat,

– η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον S. Baeyens, τον P. Cottin και την C. Pochet,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους B. Hofstötter και M. ter Haar,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία και το κύρος του μέρους Ι του παραρτήματος της απόφασης 2002/994/ΕΚ της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 2002, σχετικά με ορισμένα μέτρα προστασίας για τα προϊόντα ζωικής προέλευσης που εισάγονται από την Κίνα (ΕΕ 2002, L 348, σ. 154), όπως αυτή τροποποιήθηκε με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2015/1068 της Επιτροπής, της 1ης Ιουλίου 2015 (ΕΕ 2015, L 174, σ. 30) (στο εξής: απόφαση 2002/994).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Marvesa Rotterdam NV (στο εξής: Marvesa) και της Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) [Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας για την Ασφάλεια της Τροφικής Αλυσίδας (AFSCA), Βέλγιο] σχετικά με τη νομιμότητα δύο αποφάσεων της υπηρεσίας αυτής περί αρνήσεως της εισαγωγής ιχθυελαίου από την Κίνα που προοριζόταν για ζωοτροφές.

Το νομικό πλαίσιο

Η οδηγία 97/78/ΕΚ

3 Το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α′, της οδηγίας 97/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1997, για καθορισμό των αρχών οργανώσεως των κτηνιατρικών ελέγχων των προϊόντων που εισάγονται στην Κοινότητα από τρίτες χώρες (ΕΕ 2008, L 24, σ. 9), όπως αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 58 του διορθωτικού στον κανονισμό (ΕΚ) 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τη διενέργεια επισήμων ελέγχων της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία περί ζωοτροφών και τροφίμων και προς τους κανόνες για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων (ΕΕ 2004, L 191, σ. 1) (στο εξής: οδηγία 97/78), όριζε την έννοια των «προϊόντων» ως ακολούθως:

«Επιπλέον, νοούνται ως:

α) “προϊόντα”: τα προϊόντα ζωικής προέλευσης που αναφέρονται στις οδηγίες 89/662/ΕΟΚ [του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 1989, σχετικά με τους κτηνιατρικούς ελέγχους που εφαρμόζονται στο ενδοκοινοτικό εμπόριο με προοπτική την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς (ΕΕ 1989, L 395, σ. 13),] και 90/425/ΕΟΚ [του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1990, σχετικά με τους κτηνιατρικούς και ζωοτεχνικούς ελέγχους που εφαρμόζονται στο ενδοκοινοτικό εμπόριο ορισμένων ζώντων ζώων και προϊόντων με προοπτική την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς (ΕΕ 1990, L 224, σ. 29)], στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Οκτωβρίου 2002, για τον καθορισμό υγειονομικών κανόνων για τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο [(ΕΕ 2002, L 273, σ. 1)], στην οδηγία 2002/99/ΕΚ του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για τους κανόνες υγειονομικού ελέγχου που διέπουν την παραγωγή, μεταποίηση, διανομή και εισαγωγή προϊόντων ζωικής προέλευσης που προορίζονται για

ανθρώπινη κατανάλωση [(ΕΕ 2003, L 18, σ. 11),] και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 854/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον καθορισμό ειδικών διατάξεων για την οργάνωση των επισήμων ελέγχων στα προϊόντα ζωικής προέλευσης που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο [(ΕΕ 2004, L 139, σ. 206)]· περιλαμβάνονται επίσης τα φυτικά προϊόντα που αναφέρονται στο άρθρο 19».

4 Το άρθρο 22, παράγραφος 1, της οδηγίας 97/78 προέβλεπε τα εξής:

«Αν στο έδαφος τρίτης χώρας εκδηλωθεί ή εξαπλωθεί ασθένεια που προβλέπεται στην οδηγία 82/894/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1982, για την κοινοποίηση των ασθενειών των ζώων μέσα στην Κοινότητα [(ΕΕ 1982, L 378, σ. 58)], ζωονόσος ή ασθένεια ή οποιοδήποτε άλλο φαινόμενο που ενδέχεται να συνιστά σοβαρό κίνδυνο για την υγεία των ζώων ή του ανθρώπου, ή αν αυτό αιτιολογείται από οποιοδήποτε άλλο σοβαρό λόγο υγειονομικού ελέγχου ή προστασίας της υγείας του ανθρώπου, ιδίως λόγω των διαπιστώσεων των εμπειρογνωμόνων κτηνιάτρων της ή κατά τους ελέγχους που διενεργούνται σε ένα συνοριακό σταθμό επιθεώρησης, η [Ευρωπαϊκή] Επιτροπή θεσπίζει, με δική της πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήσεως κράτους μέλους, χωρίς καθυστέρηση και ανάλογα με τη σοβαρότητα της κατάστασης, ένα από τα ακόλουθα μέτρα:

– αναστολή των εισαγωγών από το σύνολο ή τμήμα εδάφους της συγκεκριμένης τρίτης χώρας, και ενδεχομένως, από την τρίτη χώρα διαμετακόμισης,

– καθορισμό ειδικών όρων για τα προϊόντα που προέρχονται από το σύνολο ή τμήμα του εδάφους της συγκεκριμένης τρίτης χώρας,

– εκπόνηση, βάσει των πραγματικών διαπιστώσεων, προσαρμοσμένων απαιτήσεων ελέγχου, στις οποίες είναι δυνατόν να περιλαμβάνεται ειδική ανίχνευση των κινδύνων για τη δημόσια υγεία ή την υγεία των ζώων και, ανάλογα με τα πορίσματα των ελέγχων αυτών, αύξηση της συχνότητας των φυσικών ελέγχων.»

5 Η οδηγία 97/78 καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για τους επίσημους ελέγχους και τις άλλες επίσημες δραστηριότητες που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, για την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 999/2001, (ΕΚ) αριθ. 396/2005, (ΕΚ) αριθ. 1069/2009, (ΕΚ) αριθ. 1107/2009, (ΕΕ) αριθ. 1151/2012, (ΕΕ) αριθ. 652/2014, (ΕΕ) 2016/429 και (ΕΕ) 2016/2031, των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1/2005 και (ΕΚ) αριθ. 1099/2009 και των οδηγιών του Συμβουλίου 98/58/ΕΚ, 1999/74/ΕΚ, 2007/43/ΕΚ, 2008/119/ΕΚ και 2008/120/ΕΚ και για την κατάργηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 854/2004 και (ΕΚ) αριθ. 882/2004, των οδηγιών του Συμβουλίου 89/608/ΕΟΚ, 89/662/ΕΟΚ, 90/425/ΕΟΚ, 91/496/ΕΟΚ, 96/23/ΕΚ, 96/93/ΕΚ και 97/78/ΕΚ και της απόφασης 92/438/ΕΟΚ του Συμβουλίου (κανονισμός για τους επίσημους ελέγχους) (ΕΕ 2017, L 95, σ. 1).

Η απόφαση 2002/994

6 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1 και 4 της απόφασης 2002/994 διαλαμβάνουν τα εξής:

«(1) Δυνάμει της οδηγίας [97/78] πρέπει να θεσπιστούν τα αναγκαία μέτρα όσον αφορά την εισαγωγή ορισμένων προϊόντων από τρίτες χώρες εφόσον εκδηλωθεί ή εξαπλωθεί οποιοδήποτε φαινόμενο που ενδέχεται να συνιστά σοβαρό κίνδυνο για την υγεία των ζώων ή των ανθρώπων.

[…]

(4) Μετά την ανίχνευση της chloramphenicol σε ορισμένα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που έχουν εισαχθεί από την Κίνα, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 2001/699/ΕΚ, της 19ης Σεπτεμβρίου 2001, σχετικά με ορισμένα προστατευτικά μέτρα ως προς ορισμένα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας τα οποία προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και είναι καταγωγής Κίνας και Βιετνάμ [(ΕΕ 2001, L 251, σ. 11)], όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 2002/770/ΕΚ [της Επιτροπής, της 2ας Οκτωβρίου 2002, για την τροποποίηση της απόφασης 2001/699/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2002/250/ΕΚ με στόχο την κατάργηση των προστατευτικών μέτρων για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που εισάγονται από το Βιετνάμ (ΕΕ 2002, L 265, σ. 16)]. Επιπλέον, μετά τις ελλείψεις που διαπιστώθηκαν κατά την επίσκεψη επιθεώρησης στην Κίνα όσον αφορά τους κανονισμούς κτηνιατρικών φαρμάκων και το σύστημα ελέγχου των καταλοίπων στα ζώντα ζώα και στα ζωικά προϊόντα, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 2002/69/ΕΚ, της 30ής Ιανουαρίου 2002, για ορισμένα μέτρα προστασίας όσον αφορά τα προϊόντα ζωικής προέλευσης εισαγωγής Κίνας [(ΕΕ 2002, L 30, σ. 50)], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την απόφαση 2002/933/ΕΚ [της Επιτροπής, της 28ης Νοεμβρίου 2002, για την τροποποίηση της απόφασης 2002/69/ΕΚ για ορισμένα μέτρα προστασίας όσον αφορά τα προϊόντα ζωικής προέλευσης εισαγωγής Κίνας (ΕΕ 2002, L 324, σ. 71)].»

7 Το άρθρο 1 της απόφασης 2002/994 έχει ως ακολούθως:

«Η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται σε όλα τα προϊόντα ζωικής προέλευσης που εισάγονται από την Κίνα και προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο ή για ζωοτροφές.»

8 Το άρθρο 2 της απόφασης αυτής ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη απαγορεύουν τις εισαγωγές των προϊόντων που αναφέρονται στο άρθρο 1.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, τα κράτη μέλη επιτρέπουν τις εισαγωγές των προϊόντων που απαριθμούνται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης σύμφωνα, αφενός, με τους ειδικούς όρους δημόσιας υγείας και υγείας των ζώων που εφαρμόζονται στα σχετικά προϊόντα και, αφετέρου, με το άρθρο 3 στην περίπτωση προϊόντων που απαριθμούνται στο μέρος ΙΙ του παραρτήματος.»

9 Κατά το μέρος Ι του παραρτήματος της εν λόγω απόφασης:

«Κατάλογος των προϊόντων ζωικής προέλευσης τα οποία προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο ή για ζωοτροφές και επιτρέπεται να εισαχθούν στην [Ευρωπαϊκή] Ένωση χωρίς να συνοδεύονται από τη βεβαίωση που προβλέπεται στο άρθρο 3:

– αλιευτικά προϊόντα, εκτός από:

– προϊόντα υδατοκαλλιέργειας,

– γαρίδες χωρίς το κέλυφος ή/και μεταποιημένες,

– ποταμοκαραβίδες του είδους Procambrus clarkii που έχουν αλιευθεί σε φυσικά γλυκά νερά·

– ζελατίνη·

– τροφές ζώων συντροφιάς όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[, της 21ης Οκτωβρίου 2009, περί υγειονομικών κανόνων για ζωικά υποπροϊόντα και παράγωγα προϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 (κανονισμός για τα ζωικά υποπροϊόντα) (ΕΕ 2009, L 300, σ. 1)]·

– ουσίες που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν ως πρόσθετες ύλες τροφίμων, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1333/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, που αφορά τα πρόσθετα τροφίμων (ΕΕ 2008, L 354, σ. 16)]·

[…].»

Ο κανονισμός (ΕΚ) 853/2004

10 Το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) 853/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον καθορισμό ειδικών κανόνων υγιεινής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης (ΕΕ 2004, L 139, σ. 55, και διορθωτικό ΕΕ 2004, L 226, σ. 22), ορίζει τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) οι ορισμοί που περιλαμβάνονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 178/2002 [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων (ΕΕ 2002, L 31, σ. 1)]·

[…].»

11 Το σημείο 3.1 του παραρτήματος του κανονισμού 853/2004 προβλέπει τα εξής:

«“Αλιευτικά προϊόντα”: όλα τα ζώα αλμυρών ή γλυκών υδάτων (πλην των ζώντων δίθυρων μαλακίων, των ζώντων εχινοδέρμων, των ζώντων χιτωνοζώων και των ζώντων θαλάσσιων γαστροπόδων, και όλων των θηλαστικών, των ερπετών και των βατράχων), άγρια ή εκτρεφόμενα, συμπεριλαμβανομένων όλων των εδώδιμων μορφών, μερών και προϊόντων των ζώων αυτών.»

Ο κανονισμός 854/2004

12 Το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, του κανονισμού 854/2004 ορίζει τα ακόλουθα:

«Ισχύουν επίσης, κατά περίπτωση, οι ορισμοί που περιλαμβάνονται στους ακόλουθους κανονισμούς:

[…]

δ) στον κανονισμό [853/2004].»

13 Ο κανονισμός 854/2004 καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό 2017/625.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

14 Η Marvesa, εταιρία εγκατεστημένη στις Κάτω Χώρες, εισάγει, στο πλαίσιο της σχετικής με τη χονδρική πώληση και τη διανομή ιχθυελαίου προοριζόμενου για ζωοτροφές δραστηριότητάς της, ιχθυέλαιο από την Κίνα.

15 Στις 5 και στις 25 Ιανουαρίου 2018 οι κινεζικές αρχές που έχουν την ευθύνη για τους συνοριακούς ελέγχους εξέδωσαν υγειονομικά πιστοποιητικά για τη μεταφορά προς το Βέλγιο μίας πρώτης παρτίδας 258 470 χιλιόγραμμων (kg) και μίας δεύτερης παρτίδας 261 674 kg ιχθυελαίου από την Κίνα προοριζόμενου για ζωοτροφές.

16 Στις 23 Φεβρουαρίου 2018 ο αρμόδιος βελγικός συνοριακός σταθμός επιθεώρησης αρνήθηκε την εισαγωγή στην Ένωση των εμπορευματοκιβωτίων που μετέφεραν τις εν λόγω παρτίδες ιχθυελαίου.

17 Σε συνέχεια σειράς επαφών μεταξύ της AFSCA και της Marvesa σχετικά με την εν λόγω άρνηση εισαγωγής και κατόπιν ακροάσεως της τελευταίας, η AFSCA επιβεβαίωσε, με δύο οριστικές αποφάσεις της 20ής και της 24ης Απριλίου 2018, την άρνηση εισαγωγής στο Βέλγιο των εν λόγω παρτίδων ιχθυελαίου.

18 Στις δύο αυτές αποφάσεις της, η AFSCA επισήμανε ότι το επίμαχο ιχθυέλαιο ήταν «απαγορευμένο προϊόν» και ότι έφερε τη μνεία «προϊόν από την Κίνα που δεν επιτρέπεται να εισαχθεί» (μέτρα διασφάλισης 2002/994/ΕΚ)».

19 Η Marvesa προσβάλλει τις εν λόγω αποφάσεις ενώπιον του Raad van State (Συμβουλίου της Επικρατείας, Βέλγιο), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου. Υποστηρίζει ότι οι αποφάσεις της AFSCA παραβιάζουν τα άρθρα 1 και 2 της απόφασης 2002/994, προβάλλοντας συναφώς ότι το ιχθυέλαιο

που προορίζεται για ζωοτροφές εμπίπτει στον ορισμό των «αλιευτικών προϊόντων», κατά την έννοια του μέρους Ι του παραρτήματος της απόφασης 2002/994, και, κατά συνέπεια, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, αυτής, επιτρέπεται η εισαγωγή του προϊόντος αυτού.

20 Κατά τη Marvesa, ο όρος «αλιευτικά προϊόντα» περιλαμβάνει τόσο τα αλιευτικά προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο όσο και τα αλιευτικά προϊόντα που προορίζονται για ζωοτροφές. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της, ο όρος αυτός περιλαμβάνει το ιχθυέλαιο που προορίζεται για ζωοτροφές. Η Marvesa βασίζεται, συναφώς, στον ορισμό της έννοιας των «αλιευτικών προϊόντων» που περιέχεται σε άλλες πράξεις του δικαίου της Ένωσης τις οποίες θεωρεί κρίσιμες, στο γράμμα του παραρτήματος της απόφασης 2002/994 καθώς και στο πλαίσιο και στον σκοπό της απόφασης αυτής. Επισημαίνει επίσης ότι η ερμηνεία της έννοιας αυτής κατά τρόπον ώστε να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνει αποκλειστικά και μόνον τα αλιευτικά προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο θα οδηγούσε σε μια «πρωτοφανή» κατάσταση στο πλαίσιο της οποίας το ιχθυέλαιο που προορίζεται για ζωοτροφές θα υπέκειτο σε αυστηρότερο καθεστώς απ' ό,τι το ιχθυέλαιο που προορίζεται για κατανάλωση από τον άνθρωπο.

21 Από την πλευρά της, η AFSCA υποστηρίζει ότι ο όρος «αλιευτικά προϊόντα», κατά την έννοια του μέρους Ι του παραρτήματος της απόφασης 2002/994, αφορά αποκλειστικά και μόνον τα αλιευτικά προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο. Μεταξύ άλλων επιχειρημάτων επισημαίνει ότι το δίκαιο της Ένωσης διακρίνει μεταξύ των προϊόντων που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και των προϊόντων που προορίζονται για ζωοτροφές. Υπενθυμίζει επίσης τη σχετική εκτίμηση της Επιτροπής, η οποία περιέχεται στα πρακτικά της από 9 Απριλίου 2018 σύσκεψης της «Expert Group on veterinary import controls» (Ομάδας εμπειρογνωμόνων για τον έλεγχο των εισαγωγών στον κτηνιατρικό τομέα) και σύμφωνα με την οποία το εφαρμοστέο επί του παρόντος ρυθμιστικό πλαίσιο της Ένωσης δεν επιτρέπει την εισαγωγή ιχθυελαίου κινεζικής προέλευσης που προορίζεται για ζωοτροφές.

22 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η νομιμότητα των δύο επίδικων αποφάσεων εξαρτάται από την ερμηνεία της έννοιας των «αλιευτικών προϊόντων», η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα της απόφασης 2002/994, και ότι η ερμηνεία της AFSCA θα μπορούσε να οδηγήσει σε διαφορετική αντιμετώπιση των εισαγωγών ιχθυελαίου ανάλογα με το αν το ιχθυέλαιο προορίζεται για κατανάλωση από τον άνθρωπο ή για ζωοτροφές.

23 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει το μέρος Ι του παραρτήματος της [αποφάσεως 2002/994] να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ο όρος "αλιευτικά προϊόντα" περιλαμβάνει τόσο τα προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο όσο και τα προϊόντα που προορίζονται για ζωοτροφές και ότι, κατά συνέπεια, το ιχθυέλαιο που προορίζεται για ζωοτροφές μπορεί να θεωρηθεί ως "αλιευτικό προϊόν" κατά την έννοια του εν λόγω παραρτήματος;

2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, αντιβαίνει το μέρος Ι του παραρτήματος της [αποφάσεως 2002/994] στο άρθρο 22, παράγραφος 1, της [οδηγίας 97/78], σε συνδυασμό, ενδεχομένως, με το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου (αριθ. 2) [το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη ΛΕΕ], σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, στο μέτρο που τα αλιευτικά προϊόντα προελεύσεως Κίνας που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο εξαιρούνται από

την απαγόρευση εισαγωγής του άρθρου 2 της προαναφερθείσας αποφάσεως 2002/994/ΕΚ, ενώ τα αλιευτικά προϊόντα προελεύσεως Κίνας που προορίζονται για ζωοτροφές υπόκεινται στην απαγόρευση αυτή;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

24 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το μέρος Ι του παραρτήματος της απόφασης 2002/994 έχει την έννοια ότι ο όρος «αλιευτικά προϊόντα» περιλαμβάνει τόσο τα προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο όσο και τα προϊόντα που προορίζονται για ζωοτροφές και, κατά συνέπεια, αν το ιχθυέλαιο που προορίζεται για ζωοτροφές συνιστά «αλιευτικό προϊόν» κατά την έννοια του εν λόγω παραρτήματος.

25 Προκαταρκτικώς, χρήζει υπενθύμισης το γεγονός ότι η Επιτροπή μπορούσε, βασιζόμενη σε σοβαρό λόγο υγειονομικού ελέγχου ή προστασίας της υγείας του ανθρώπου, δυνάμει του άρθρου 22, παράγραφος 1, της οδηγίας 97/78, να λάβει μέτρα όσον αφορά τις εισαγωγές από τρίτες χώρες όπως είναι, επί παραδείγματι, η αναστολή των εισαγωγών, ο καθορισμός ειδικών όρων, η επιβολή προσαρμοσμένων ελέγχων ή η αύξηση της συχνότητας των φυσικών ελέγχων.

26 Από την αιτιολογική σκέψη 4 της απόφασης 2002/994 προκύπτει ότι τέτοιου είδους μέτρα ελήφθησαν μετά την ανίχνευση της παρουσίας της chloramphenicol σε προϊόντα υδατοκαλλιέργειας και αλιείας που έχουν εισαχθεί από την Κίνα και μετά από ελλείψεις που διαπιστώθηκαν κατά την επίσκεψη επιθεώρησης στη χώρα αυτή όσον αφορά τους κανονισμούς κτηνιατρικών φαρμάκων και το σύστημα ελέγχου των καταλοίπων στα ζώντα ζώα και στα ζωικά προϊόντα. Συνακόλουθα, με την απόφαση 2001/699 και την απόφαση 2002/69 η Επιτροπή απαγόρευσε, κατ' αρχάς, την εισαγωγή γαρίδων προέλευσης ή καταγωγής Κίνας και Βιετνάμ και, ακολούθως, την εισαγωγή όλων των προϊόντων ζωικής προέλευσης εισαγωγής Κίνας τα οποία προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο ή για ζωοτροφές, εξαιρουμένων ορισμένων ρητά κατονομαζόμενων προϊόντων ζωικής προέλευσης, όπως τα προϊόντα αλιείας τα οποία αλιεύονται, καταψύχονται και συσκευάζονται στην τελική συσκευασία τους επί του σκάφους και εκφορτώνονται απευθείας στο έδαφος της Ένωσης.

27 Η Επιτροπή, αφού επανεξέτασε τα μέτρα αυτά και λαμβάνοντας υπόψη τα θετικά αποτελέσματα των ελέγχων που είχαν διενεργήσει τα κράτη μέλη και τα στοιχεία που είχαν παράσχει οι κινεζικές αρχές, εκτιμώντας ότι ήταν σκόπιμο να ενημερωθούν και να παγιοποιηθούν οι διατάξεις της απόφασης 2002/69 και να καταργηθούν οι αποφάσεις 2001/699 και 2002/69, εξέδωσε την απόφαση 2002/994.

28 Σύμφωνα με το άρθρο 1 και το άρθρο 2, παράγραφος 1, της απόφασης 2002/994, τα κράτη μέλη απαγορεύουν τις εισαγωγές των προϊόντων ζωικής προέλευσης που εισάγονται από την Κίνα και προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο ή για ζωοτροφές. Ωστόσο, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 2, της απόφασης αυτής, τα κράτη μέλη επιτρέπουν, κατά παρέκκλιση από την απαγόρευση που τίθεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, τις εισαγωγές των προϊόντων που απαριθμούνται στο παράρτημα της απόφασης.

29 Καίτοι τα αλιευτικά προϊόντα συγκαταλέγονται στα προϊόντα ζωικής προέλευσης που απαριθμούνται στο παράρτημα αυτό, εντούτοις, η απόφαση 2002/994 και, συγκεκριμένα, το μέρος I του παραρτήματός της δεν ορίζουν την έννοια των «αλιευτικών προϊόντων» ούτε διευκρινίζουν εάν η έννοια αυτή περιλαμβάνει τόσο τα προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο όσο και τα προϊόντα που προορίζονται για ζωοτροφές.

30 Συνεπώς, για τον προσδιορισμό της έννοιας και του περιεχομένου του μέρους I του παραρτήματος της απόφασης 2002/994 και του διαλαμβανόμενου στο παράρτημα αυτό όρου «αλιευτικά προϊόντα», πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, κατά πάγια νομολογία, όχι μόνον το γράμμα του παραρτήματος, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο αυτό εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος (απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2022, Orthomol, C-418/21, EU:C:2022:831, σκέψη 24 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

31 Πρώτον, είναι αληθές ότι, σύμφωνα με το γράμμα του άρθρου 1 της απόφασης 2002/994 και του μέρους I του παραρτήματός της, τόσο η εν λόγω απόφαση όσο και το παράρτημά της εφαρμόζονται σε όλα τα προϊόντα ζωικής προέλευσης που εισάγονται από την Κίνα και προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο ή για ζωοτροφές.

32 Εντούτοις, το γεγονός αυτό δεν σημαίνει ότι όλα τα προϊόντα που απαριθμούνται και περιλαμβάνονται σε κατάλογο του παραρτήματος αυτού προορίζονται, κατ' ανάγκην, για κατανάλωση από τον άνθρωπο και για ζωοτροφές.

33 Συγκεκριμένα, αφενός, το άρθρο 1 της απόφασης 2002/994 και το μέρος I του παραρτήματός της αφορούν, αδιακρίτως, προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο ή για ζωοτροφές. Αφετέρου, ορισμένα από τα προϊόντα που αναφέρονται στο παράρτημα αυτό μπορεί, ως εκ της φύσεώς τους, να προορίζονται αποκλειστικά και μόνο για κατανάλωση από τον άνθρωπο ή αποκλειστικά και μόνο για ζωοτροφές. Το ίδιο ισχύει, ειδικότερα, και για τις τροφές ζώων συντροφιάς που αναφέρονται στο εν λόγω παράρτημα.

34 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Marvesa, από το πεδίο εφαρμογής της απόφασης 2002/994 δεν είναι δυνατόν να συναχθεί ότι ο όρος «αλιευτικά προϊόντα», που διαλαμβάνεται στο παράρτημα της απόφασης, περιλαμβάνει κατ' ανάγκην και τα προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και τα προϊόντα που προορίζονται για ζωοτροφές.

35 Δεύτερον, όσον αφορά τόσο το γενικότερο πλαίσιο όσο και το νομικό πλαίσιο στα οποία εντάσσεται η απόφαση 2002/994, υπενθυμίζεται ότι, λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων για ενότητα και συνοχή της έννομης τάξεως της Ένωσης, στις έννοιες που χρησιμοποιούνται σε πράξεις εκδοθείσες στον ίδιο τομέα πρέπει να αποδίδεται το ίδιο νόημα (απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 2020, 5th AVENUE Products Trading, C-775/19, EU:C:2020:948, σκέψη 42).

36 Συναφώς, υπογραμμίζεται ότι, στο πλαίσιο της σχετικής με τα προϊόντα ζωικής προέλευσης νομοθεσίας, ο νομοθέτης θεσπίζει μια διάκριση μεταξύ των προϊόντων που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και των προϊόντων που προορίζονται για ζωοτροφές. Οι δύο κατηγορίες αυτές προϊόντων εμπίπτουν σε διαφορετικά νομικά πλαίσια καθένα από τα οποία έχει θεσπιστεί υπό το πρίσμα των ιδιαιτεροτήτων καθεμίας από τις κατηγορίες αυτές προϊόντων.

37 Περαιτέρω, η οδηγία 97/78, στην οποία βασίζεται η απόφαση 2002/94, όριζε, στο άρθρο της 2, παράγραφος 2, στοιχείο α′, την έννοια των «προϊόντων» διά παραπομπής σε άλλες πράξεις του δικαίου της Ένωσης. Πιο συγκεκριμένα, αναφερόταν στον κανονισμό 854/2004, ο οποίος παρέπεμπε, στο άρθρο του 2, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, στον κανονισμό 853/2004, ο τελευταίος δε κανονισμός ορίζει την έννοια των «αλιευτικών προϊόντων» στο σημείο 3.1 του παραρτήματος I.

38 Όμως, ο κανονισμός 853/2004 και ο κανονισμός 854/2004 εφαρμόζονται, εξ ορισμού, μόνο στα προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο.

39 Πράγματι, αφενός, ο κανονισμός 854/2004 αφορούσε τα προϊόντα ζωικής προέλευσης που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο.

40 Αφετέρου, ο κανονισμός 853/2004 καθορίζει τους κανόνες υγιεινής που εφαρμόζονται στα τρόφιμα ζωικής προέλευσης. Όμως, ο κανονισμός 178/2002, του οποίου οι ορισμοί ισχύουν, δυνάμει του άρθρου 2, σημείο 1, του κανονισμού 853/2004, για τους σκοπούς του τελευταίου κανονισμού, ορίζει, στο άρθρο του 2, την έννοια των «τροφίμων» ως «ουσίες ή προϊόντα, είτε αυτά έχουν υποστεί πλήρη ή μερική επεξεργασία είτε όχι, τα οποία προορίζονται για βρώση από τον άνθρωπο ή αναμένεται ευλόγως ότι θα χρησιμεύσουν για τον σκοπό αυτόν».

41 Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της σχετικής με τα προϊόντα ζωικής προέλευσης νομοθεσίας, στην οποία περιλαμβάνεται και η απόφαση 2002/994, η έννοια των «αλιευτικών προϊόντων» αφορά αποκλειστικά και μόνον τα προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο.

42 Επομένως, ελλείψει αντίθετης ενδείξεως στην απόφαση 2002/994, στην έννοια των «αλιευτικών προϊόντων» πρέπει, για λόγους συνοχής, να αποδίδεται το ίδιο νόημα τόσο στο πλαίσιο της απόφασης αυτής όσο και στο ανωτέρω γενικότερο πλαίσιο.

43 Τρίτον, μια τέτοια προσέγγιση ενισχύεται από τον σκοπό που επιδιώκει η απόφαση 2002/994.

44 Όπως υπενθύμισε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 1 της απόφασης αυτής, δυνάμει της οδηγίας 97/78 θεσπίζονται τα αναγκαία μέτρα όσον αφορά την εισαγωγή ορισμένων προϊόντων από τρίτες χώρες, εφόσον εκδηλωθεί ή εξαπλωθεί οποιοδήποτε φαινόμενο που ενδέχεται να συνιστά σοβαρό κίνδυνο για την υγεία των ζώων ή των ανθρώπων.

45 Πάντως, τέτοιου είδους μέτρα εξαρτώνται, αφενός, από τη φύση και τον προορισμό των προϊόντων τα οποία αφορούν και, αφετέρου, από τους ειδικούς κινδύνους που εγκυμονούν τα προϊόντα αυτά για την υγεία των ανθρώπων ή για την υγεία των ζώων.

46 Όσον αφορά, ειδικότερα, την επίμαχη στην κύρια δίκη απαγόρευση εισαγωγής, τα μέτρα προστασίας που θεσπίστηκαν με την απόφαση 2002/994 και η ενδεχόμενη χαλάρωση των μέτρων αυτών μέσω της απόφασης να επιτρέπεται η εισαγωγή ορισμένων προϊόντων ζωικής προέλευσης εξαρτώνται, όπως υπογράμμισε η Επιτροπή, από τα στοιχεία και τις εγγυήσεις που παρείχαν οι κινεζικές αρχές και, ενδεχομένως, από τα αποτελέσματα των επιτόπιων ελέγχων που διενήργησαν οι εμπειρογνώμονες της Ένωσης.

47 Τέτοια στοιχεία και τέτοιοι έλεγχοι αφορούν ειδικά το συγκεκριμένο προϊόν η απαγόρευση εισαγωγής του οποίου επανεξετάζεται και τον κατ’ αυτόν τον τρόπο αξιολογούμενο κίνδυνο που εγκυμονεί το προϊόν για την υγεία των ανθρώπων ή για την υγεία των ζώων.

48 Κατά συνέπεια, τυχόν στοιχεία και έλεγχοι που σχετίζονται με το ιχθυέλαιο που προορίζεται για κατανάλωση από τον άνθρωπο δεν είναι κρίσιμα για τους σκοπούς της αξιολόγησης των κινδύνων που παρουσιάζει το ιχθυέλαιο που προορίζεται για ζωοτροφές.

49 Εν προκειμένω, αφ' ης στιγμής η έννοια των «αλιευτικών προϊόντων» αφορά μόνον τα προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο, τα στοιχεία και οι έλεγχοι επί των οποίων η Επιτροπή στήριξε την εκτίμησή της περί του κινδύνου που εγκυμονούν τα προϊόντα αυτά ήταν προσαρμοσμένα και κατέτειναν στην αξιολόγηση των κινδύνων για την υγεία των ανθρώπων και όχι των κινδύνων για την υγεία των ζώων.

50 Επομένως, ο όρος «αλιευτικά προϊόντα», κατά την έννοια της απόφασης 2002/994, αφορά αποκλειστικά και μόνον τα προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο.

51 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το μέρος Ι του παραρτήματος της απόφασης 2002/994 έχει την έννοια ότι ο όρος «αλιευτικά προϊόντα» περιλαμβάνει τα προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο, και όχι τα προϊόντα που προορίζονται για ζωοτροφές, και ότι, κατά συνέπεια, το ιχθυέλαιο που προορίζεται για ζωοτροφές δεν συνιστά «αλιευτικό προϊόν» κατά την έννοια του εν λόγω παραρτήματος.

Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

52 Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο, σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, να εξετάσει το κύρος του μέρους Ι του παραρτήματος της απόφασης 2002/994 υπό το πρίσμα του άρθρου 22, παράγραφος 1, της οδηγίας 97/78, σε συνδυασμό, ενδεχομένως, με το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 2 το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη ΛΕΕ σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

53 Από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι η Marvesa υποστήριξε, ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, ότι δεν δικαιολογείται το να αντιμετωπίζεται διαφορετικά το ιχθυέλαιο που προορίζεται για κατανάλωση από τον άνθρωπο σε σχέση με το ιχθυέλαιο που προορίζεται για ζωοτροφές και ότι μια τέτοια διαφορετική μεταχείριση εγείρει αμφιβολίες ως προς το κύρος της απόφασης 2002/994 υπό το πρίσμα της νομικής της βάσης και της αρχής της αναλογικότητας.

54 Όπως υπενθύμισε ήδη το Δικαστήριο στη σκέψη 25 της παρούσας αποφάσεως, δυνάμει του άρθρου 22, παράγραφος 1, της οδηγίας 97/78, η Επιτροπή μπορούσε, βασιζόμενη σε σοβαρό λόγο υγειονομικού ελέγχου ή προστασίας της υγείας του ανθρώπου, να λάβει μέτρα έναντι των εισαγωγών από τρίτες χώρες όπως είναι, επί παραδείγματι, η αναστολή των εισαγωγών, ο καθορισμός ειδικών όρων, η επιβολή προσαρμοσμένων ελέγχων ή η αύξηση της συχνότητας των φυσικών ελέγχων.

55 Ωσαύτως, η διάταξη αυτή επιτάσσει τα μέτρα που λαμβάνει η Επιτροπή να αποσκοπούν στην προστασία της υγείας των ανθρώπων ή της υγείας των ζώων και να είναι ανάλογα με τη «σοβαρότητα της κατάστασης». Προς τούτο, η Επιτροπή οφείλει, επομένως, να στηρίζει τη λήψη τέτοιων μέτρων σε ειδική αξιολόγηση σε σχέση με το εκάστοτε προϊόν το οποίο αφορούν τα εν λόγω μέτρα.

56 Κατά συνέπεια, η εν λόγω διάταξη προϋποθέτει τη λήψη διαφοροποιημένων μέτρων, ειδικά για το εκάστοτε προϊόν το οποίο αφορούν και για τον κίνδυνο που αυτό εγκυμονεί για την υγεία των ανθρώπων ή την υγεία των ζώων.

57 Πλην όμως, στην προκειμένη περίπτωση, όπως υπογράμμισε ήδη το Δικαστήριο στο πλαίσιο της απαντήσεως στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, τα προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο διαφέρουν από τα προϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο αλλά για άλλους είδους κατανάλωση. Πρέπει, επομένως, να γίνεται διαφορετική αξιολόγηση του κινδύνου που εγκυμονεί καθεμία από τις κατηγορίες αυτές προϊόντων προκειμένου να εντοπίζονται και να καθορίζονται, για καθεμία από τις κατηγορίες αυτές, ο κίνδυνος για την υγεία των ζώων ή για την υγεία των ανθρώπων, η σοβαρότητα της κατάστασης και τα αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπισή τους.

58 Συνακόλουθα, λαμβανομένων υπόψη των διαφορών μεταξύ των προϊόντων που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και των προϊόντων που προορίζονται για ζωοτροφές, η διαφορετική αντιμετώπιση από την απόφαση 2002/994 του ιχθυελαίου που προορίζεται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και του ιχθυελαίου που προορίζεται για ζωοτροφές δεν αντιβαίνει στο άρθρο 22, παράγραφος 1, της οδηγίας 97/78.

59 Στο πλαίσιο αυτό, η απαγόρευση εισαγωγής ιχθυελαίου που προορίζεται για ζωοτροφές δεν αντιβαίνει ούτε στην αρχή της αναλογικότητας. Πράγματι, αυτό καθεαυτό το γεγονός ότι απαγορεύεται η εισαγωγή του προϊόντος αυτού ενώ επιτρέπεται η εισαγωγή ιχθυελαίου που προορίζεται για κατανάλωση από τον άνθρωπο δεν σημαίνει ότι μια τέτοια απαγόρευση βαίνει πέραν του αναγκαίου για την προστασία της υγείας των ανθρώπων και της υγείας των ζώων μέτρου.

60 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, διαπιστώνεται ότι από την εξέταση του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να θίξει το κύρος του μέρους Ι του παραρτήματος της απόφασης 2002/994.

Επί των δικαστικών εξόδων

61 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έβδομο τμήμα) αποφαίνεται:

1) Το μέρος Ι του παραρτήματος της απόφασης 2002/994/ΕΚ της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 2002, σχετικά με ορισμένα μέτρα προστασίας για τα προϊόντα ζωικής προέλευσης που εισάγονται από την Κίνα, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2015/1068 της Επιτροπής, της 1ης Ιουλίου 2015,

έχει την έννοια ότι:

ο όρος «αλιευτικά προϊόντα» περιλαμβάνει τα προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο, και όχι τα προϊόντα που προορίζονται για ζωοτροφές,

και ότι, κατά συνέπεια, το ιχθυέλαιο που προορίζεται για ζωοτροφές δεν συνιστά «αλιευτικό προϊόν» κατά την έννοια του εν λόγω παραρτήματος.

2) Από την εξέταση του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να θίξει το κύρος του μέρους Ι του παραρτήματος της απόφασης 2002/994, όπως τροποποιήθηκε με την εκτελεστική απόφαση 2015/1068.

(υπογραφές)